

Kümbetler Rotası

İnsanlık tarihinin binlerce yıllık ölü gömme ritüellerinde anıt mezarlar önemli bir yer tutar. Özellikle topluluk içerisinde yönetici veya soylu konumundaki kişilerin naaşları anıt mezarlarla ölümsüzleştirilmiştir. Roma mezar anıtları, Selçuklu kümbetleri ve Osmanlı türbeleri anıt mezarların en güzel örneklerindedir.

Orta Asya'nın göçebe yaşamında önemli yer tutan çadır geleneğinin bir yansıması ya da kültür etkileşimi sonucu kilise çatılarının yere indirilmiş biçimi olarak yorumlanan kümbetler, Türk mimarisinin orijinal örnekleri arasındadır. Kümbetler, başlangıçta bağımsız yapılar olarak tasarlanmışken, zamanla medrese ve cami kompleksleri içerisinde ve onların planına bağlı olarak inşa edilmişlerdir. En belirgin özellikleri genellikle tuğla veya taştan kare platform üzerinde yükselen silindirik veya çok köşeli bir gövde ile koni şeklindeki çatıdır. Üst katta sembolik bir sandukanın bulunduğu mescit, merdivenlerle inilen alt katta ise ölünün asıl mezarı yer alır. Kümbetlerin kubbe altındaki ana kitleleri çokgen prizma veya silindir formunda olabiliyor. Çokgen mimari tarz kimi zaman sekizgen, ongen, onikigen veya daire planlı olarak karşımıza çıkıyor.

Çifte Kümbet, Melikgazi



Sırçalı Kümbet, Melikgazi



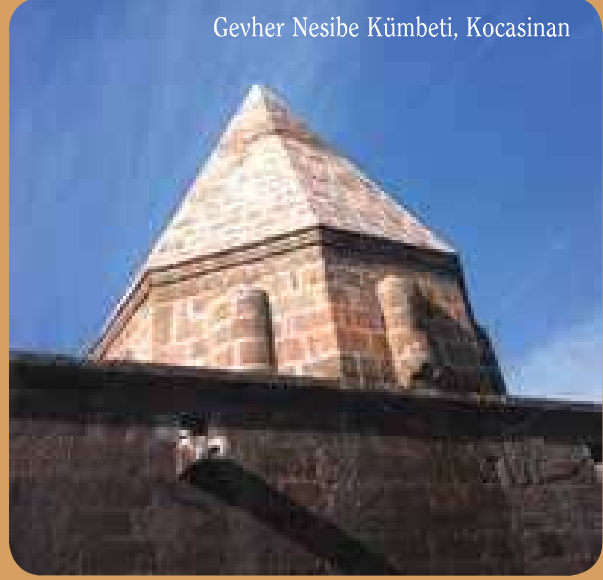
Lale Kümbeti, Melikgazi



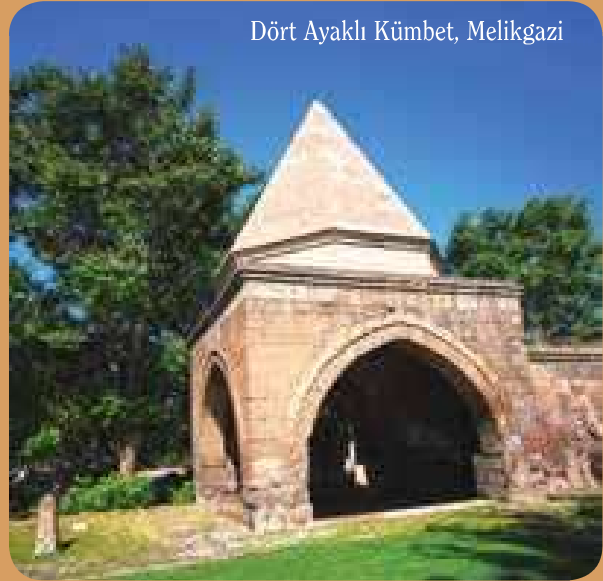
14. yüzyıldan itibaren Osmanlı döneminde yerini türbelere bırakan kümbetlere ülkemizde en çok Kayseri'de ve Bitlis'in Ahlat ilçesinde rastlamak mümkün. Sadece Kayseri şehir merkezinde 19 adet kümbetin yer aldığını, il sınırlarında 25'e yakın kümbet bulunduğunu belirtelim. Gövdesinde kanatlı aslanlar, çift başlı kartal arması, geometrik şekil ve bitki motifleri, hurma dalları, kuş ve aslan başları gibi bezemelerin yer aldığı Döner Kümbet gibi yapıların da aralarında bulunduğu bu görkemli eserler, Kayseri'nin ilçelerinde görülebilir. Çoğunluğu Kocasinan ve Melikgazi ilçelerine yayılan kümbetlerin yanı sıra, Pınarbaşı ilçesinde Melikgazi ve Garip, Develi ilçesinde Dev Ali kümbetleri ziyaret edilebilir.

Kent merkezinde haritası çıkarılmış 11 kilometrelik Kümbetler Rotası içerisinde, Sivas Bulvarı'ndaki Çifte Kümbet (Melike Adile) ile Kartal Bulvarı'ndaki Dört Ayaklı Kümbet'in en uzak noktalarda olduğunu hatırlatalım. Dileyenler bu iki kümbete araçla ulaşabilirler. Rotanın başlangıcı Şehit Üst. Mustafa Şimşek Bulvarı'ndaki Ali Cafer Kümbeti. Şimdi batıya doğru yürüyerek önce Mollacıoğlu Sokak'ta otopark ortasında yükselen Şah Kutlu Hatun ile Seyyid Burhaneddin Caddesi'ndeki Hunat Hatun kümbetlerini ziyaret ediyoruz. Ardından kuzeye yönelerek Cumhuriyet Meydanı'ndan karşıya geçin. Cürçürler Mahallesi Buyurgan Sokak'ta yer alan Hacip Çavlı Kümbeti'ni uzaktan fark edeceksiniz. Kümbeti fotoğrafladıktan sonra tekrar batıya doğru yürüyün. Sahabiye Mahallesi Yıldırım Caddesi'ndeki İkiz Kümbet 1 ile

Gevher Nesibe Kümbeti, Kocasinan



Dört Ayaklı Kümbet, Melikgazi



İkiz Kümbet 1, Kocasinan



Hasbek Kumbeti,
Kocasinan



Lala Muslihiddin Kumbeti, Melikgazi



yaklaşık 150 metre ileride Kanal Caddesi'ndeki İkiz Kumbet 2 eserlerini görebilirsiniz.

Yüksek apartmanlar arasında varlıklarını sürdürmeye çalışan iki kumbeti geçip İstasyon Caddesi'ne ulaşın. Bu noktadan karşıya dikkatlice geçerek Sahabiye Mahallesi Mimar Sinan Parkı içerisinde yeşillikler arasında yükselen Gevher Nesibe Hatun Kumbeti'nin yanına ulaşacaksınız. Hemen yanında Şifalı (Avgunlu) Kumbeti'nin sivri külahını fark edebilirsiniz. Parkın batı tarafına düşen Hastahane Caddesi'ndeki Hasbek (Hacı Mesut Gülzar) Kumbeti, onarılmış gövdesiyle tarihi dokusunu bir parça yitirmiş durumdadır.

Gezinizin bu noktasında güneydoğuya yönelerek tekrar Cumhuriyet Meydanı'na yürüyün. Saat Kulesi ve Atatürk Heykeli yönünde ilerleyip karşıya geçerek kalenin içine girin ve bu kez güneye doğru yönelin. Kömürcüler Çarşısı'nın karşısında yer alan Turan Caddesi, sizi Şeyh Tennuri Kumbeti'nin önüne getirecektir. Bu görkemli yapının hemen arkasındaki Çevik Sokak'ta Emir Sultan Kumbeti'ni bulacaksınız. İki tarihi konağın arasındaki sokak sizi, aynı adlı caminin içinde yükselen Lala Muslihiddin Kumbeti'nin kapısına götürecektir. Şimdi geri dönüp tekrar İnönü Bulvarı'na çıkarak doğuya (sağa) doğru yürüyün. Birazdan Kayseri Kalesi'nin en güzel yapısı olan Yoğunburç'un yer aldığı Seyyid Burhaneddin Caddesi'nin orta refüjünde Alaca Kumbeti'yle karşılaşacaksınız. Caddeden sağa dönerek güneye doğru yürüyüşünüzü sürdürün. Sağınızda beliren Han Cami'nin bahçesinde Emir Cemaleddin Tanrıvermiş Kumbeti'ni görebilirsiniz. Yeniden yola koyulduğunuzda Seyyid Burhaned-

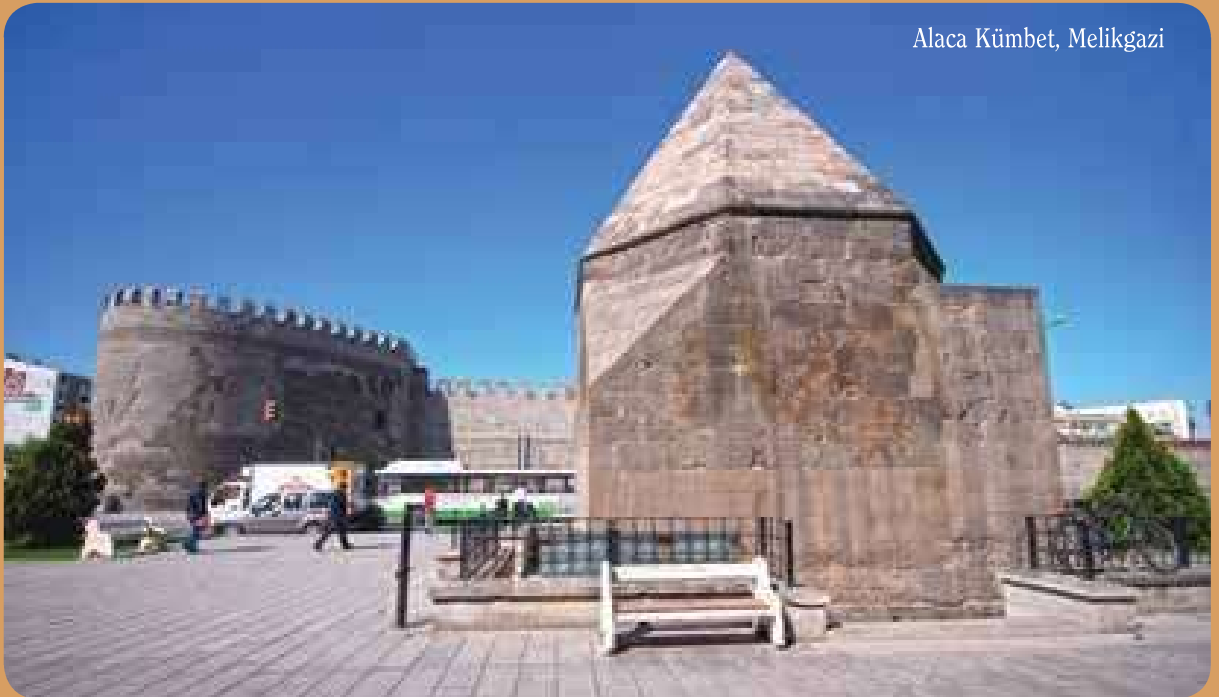
din Caddesi'nden güneye yürüyün. Az sonra orta refüjdeki geniş alanda Kayseri kümbetlerinin en ihtişamlısı olan Döner (Şah Cihan Hatun) Kümbet'e varacaksınız. Yapının gövdesindeki ayrıntıları seyrederken işçilikteki ustalığa hayran kalacaksınız. Döner Kümbet'in güneydoğusunda yer alan Sırçalı Kümbet için karşıya geçerek, Meslek Lisesi'nin bahçesine girmeniz gerekiyor. Çatısıyla benzerlerinden ayrılan bu nadide eser, Erciyes Dağı'na bakan manzaralı bir alanda bulunuyor. Rotanın son kümbeti olan Köşk (Sülü Paşa) Kümbeti'ni görebilmek için okulun önündeki Mustafa Kemal Paşa Bulvarı'ndan karşıya geçerek doğuya yürümeniz gerekiyor. Gezdiğiniz tüm kümbetler hakkındaki bilgiyi Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin veya İl Kültür Müdürlüğü'nün internet sitelerinden edinebilirsiniz.

İl merkezinde Beşparmak, Babük Bey, Emir Şahap, Emirzade Mehmed, Emir Erdoğan, Emir Ali, Suya Kanmış Hatun, Battal, Mehmet Gazi ve Seyyid Burhaneddin başta olmak üzere bazı türbeleri de ziyaret edebilirsiniz.

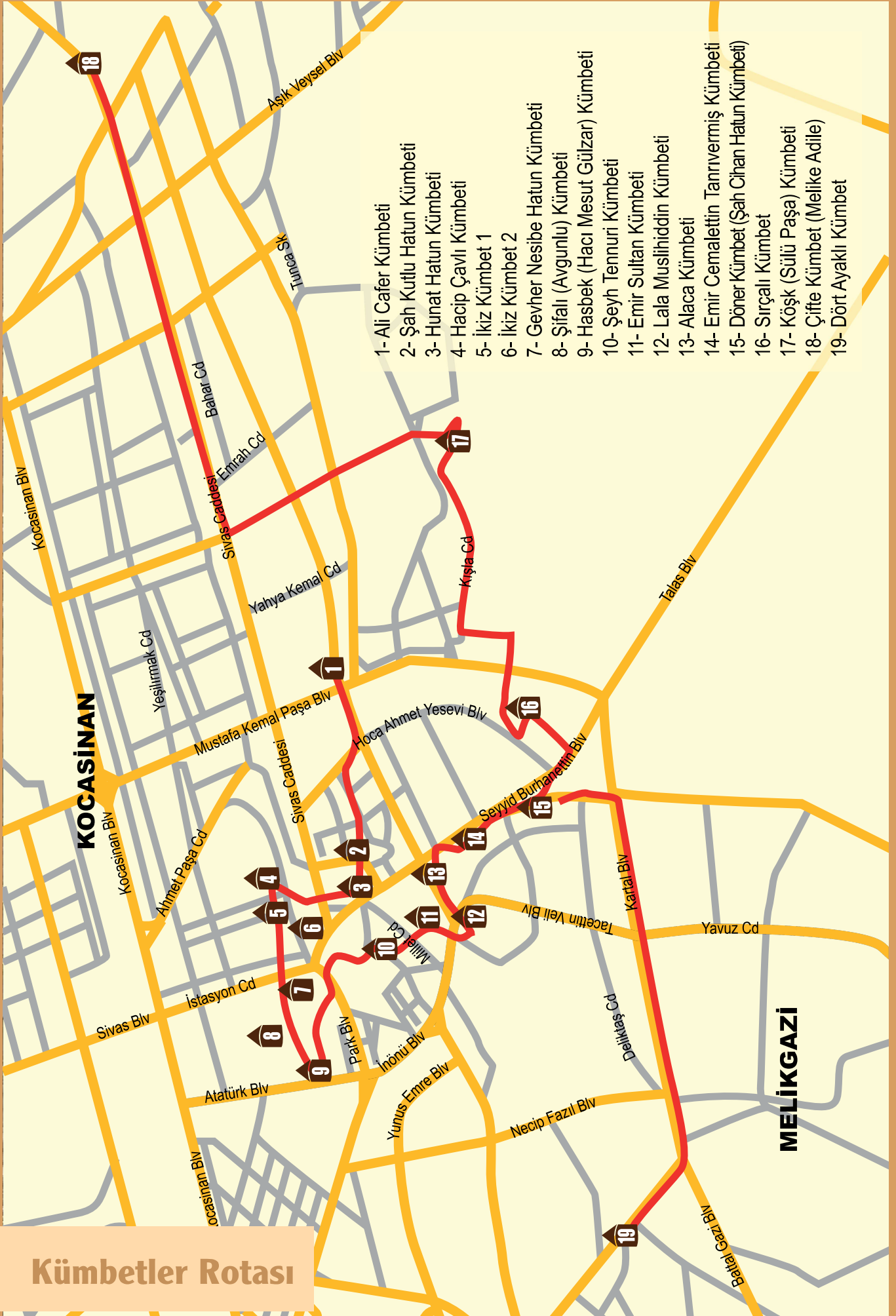
Döner Kümbet, Melikgazi

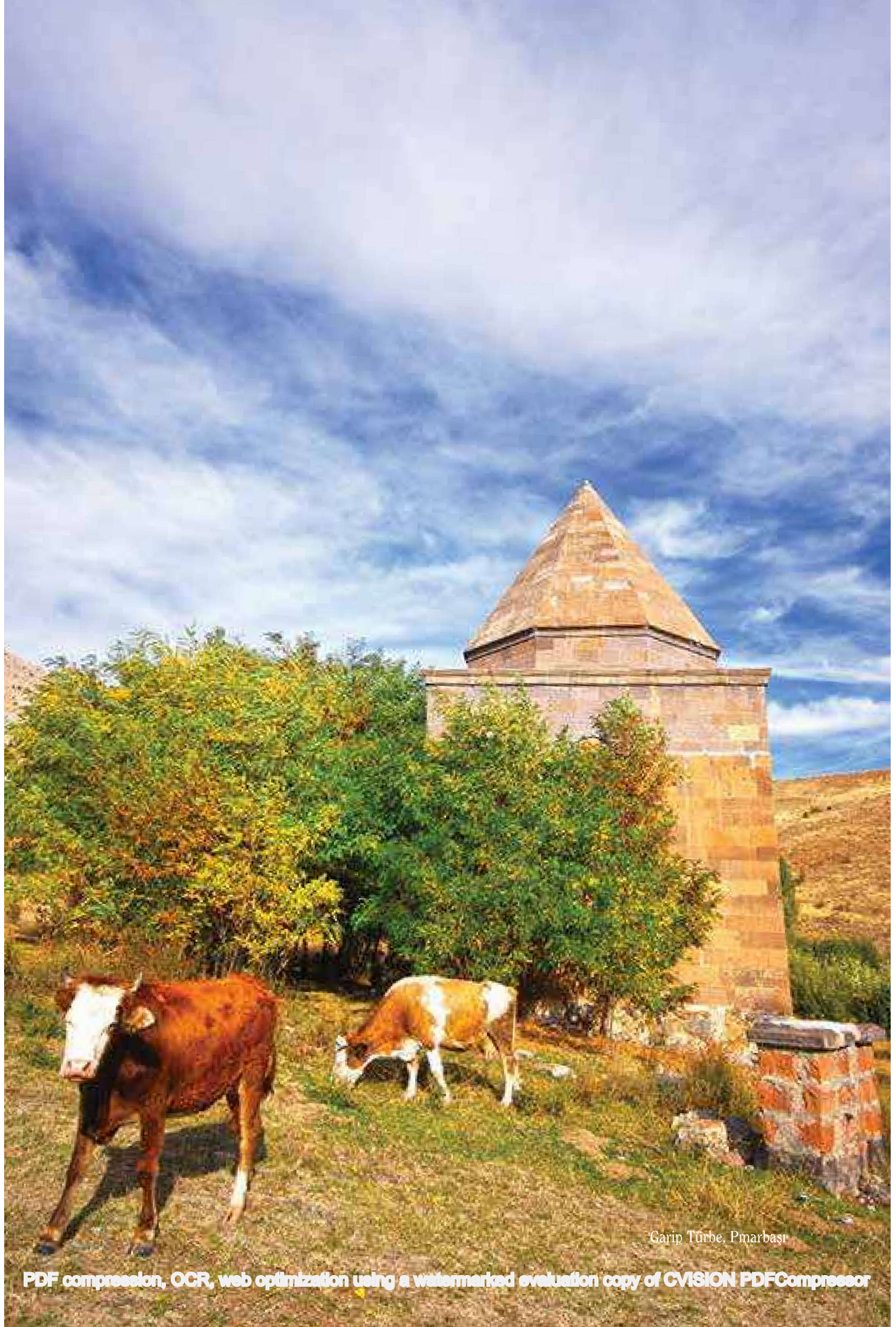


Alaca Kümbet, Melikgazi



Kümbetler Rotası





Garip Türbe, Pınarbaşı